Puolustusvaliokunta 27.9.2017

Puolustusministeriön hallinnonalan osuus hallituksen esityksessä vuoden 2018 talousarvioksi (HE 106/2017 vp)

1 Talousarvioesityksen lähtökohdat

Puolustusministeriön talousarvioesitys noudattaa valtioneuvoston puolustusselontekoa (VNK 5/2017) antaen poliittiset suuntalinjat puolustuksen kehittämiselle. Puolustuskyvyn ylläpidossa ja kehittämisessä korostuvat toimintaympäristön muutokseen ja puolustuksen pitkän aikavälin haasteisiin vastaaminen. Keskeisimmät painopisteet ovat:
1) kaikkien puolustushaarojen välittömän valmiuden joukkojen sekä valmiusjoukkojen kehittäminen,
2) meri- ja ilmapuolustuksen suorituskykyjen korvaaminen (ns. strategiset suorituskykyhankkeet) sekä
3) uusien suorituskykyjen kehittäminen (erityisesti tiedustelu, kyberpuolustus sekä kaukovaikuttaminen).

Yleisen asevelvollisuuden edellytykset turvataan. Koko palveluskelpoinen miespuolinen ikäluokka koulutetaan. Varusmiesten maastovuorokausien määrä ja reservin kertausharjoitusten määrä pidetään vuoden 2017 tasolla. Sopimussotilaiden palkkaamiseen kohdennetaan kevään 2017 julkisen talouden suunnitelmassa sovittu 2 milj. euron lisäys. Lentotuntien ja alusvuorokausien määrä säilyy lähtökohtaisesti vuoden 2017 tasolla.

2 Hallinnonalan määrärahat

Puolustusministeriön hallinnonalalle esitetään määrärahoja 2 872 milj. euroa. Tästä on kehykseen kuuluvia menoja 2 500 milj. euroa ja kehyksen ulkopuolisia arvonlisäveromenoja 372 milj. euroa. Pääluokan menojen yhteismäärä on n. 42 milj. euroa (n. 1,5 %) suurempi kuin vuoden 2017 varsinaisessa talousarviossa.

Vuoden 2018 talousarvioesitykseen sisältyvät määrärahojen mitoitusmuutokset vuoden 2017 varsinaiseen talousarvioon verrattuna (milj. euroa):

Selite	**Muutos v. 2017 verrattuna**
Lisäykset v. 2017 verrattuna yhteensä	**+103,4**
- Turvallisuusympäristön muutoksen edellyttämä valmiuden parantaminen	+50,0
- Hallitusohjelman mukainen lisäys materiaalihankintoihin (+80 --> +110)	+30,0
- Hinta- ja kustannustasotarkistukset	+8,7
- Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenot	+5,1
- Sopimussotilaiden palkkaaminen (2,0 - 0,296 /EK:n lisäys TA 2017:een)	+1,7
- Arvonlisäveromenot	+7,9
Vähennykset v. 2017 talousarvioon verrattuna yhteensä	**-61,1**
- Tilausvaltuuksien menoajoitusmuutokset	-42,5
- Toimintamenosäästöt (hallitusohjelmaan perustuvat menosäästöt, palkkaliukumaleikkaukset ja muut vähennykset pl. Kiky)	-13,2
- Kilpailukykysopimuksen vaikutukset	-2,4
- Pansio-luokan miinalauttojen peruskorjaus (LTA I 2015)	-2,0
- TUVE-lisärahoituksen taso	-1,0

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö
PL 31
FI-00131 Helsinki
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Eteläinen Makasiinikatu 8
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
Telephone
0295 16001
Internat. +358 295 16001

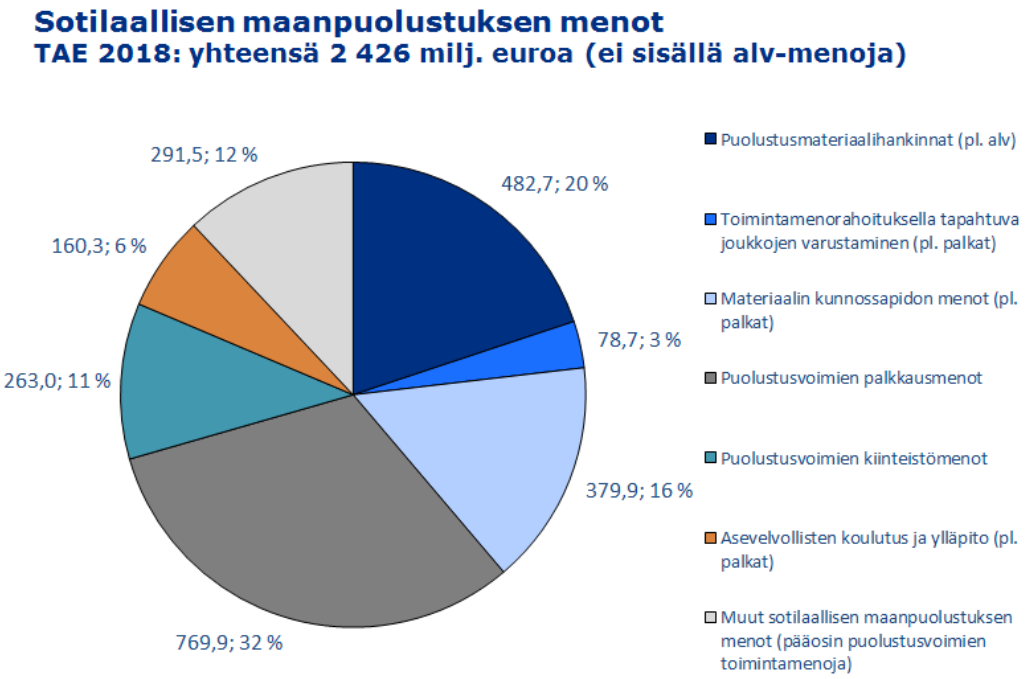
Faksi
Fax
Fax
(09) 160 88244
Internat. +358 9 160 88244

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet
kirjaamo@defmin.fi
www.defmin.fi

Muutokset yhteensä (netto)	**+42,3**

Puolustusministeriön pääluokan menojen osuus vuodelle 2018 ennustetusta bruttokansantuotteen määrästä on 1,24 % (v. 2017: 1,26 %). Naton käyttämällä laskutavalla Suomen puolustusmenojen BKT-osuus on n. 0,2-0,3 prosenttiyksikköä tätä suurempi riippuen siitä, kuinka suuri osa Rajavartiolaitoksen menoista lasketaan mukaan puolustusmenoihin. Pääluokan osuus valtion budjettitalouden menoista on 5,2 % (v. 2017: 5,1 %).

3 Sotilaallinen maanpuolustus ja materiaalinen valmius

Puolustusvoimat panostaa materiaaliseen valmiuteen vuonna 2018. Sotilaallisen maanpuolustuksen määrärahoista (ilman arvonlisäveromenoja) on suunniteltu käytettävän noin 941 milj. euroa (39 %) materiaaliseen valmiuteen. Puolustusmateriaalihankintojen osuus on tästä 483 milj. euroa. Puolustusvoimien toimintamenomäärärahoista on suunniteltu käytettävän lisäksi materiaalin kunnossapitoon ja joukkojen varustamiseen noin 458 milj. euroa.

Erityisesti maavoimien valmiutta parannetaan. Talousarvioesitys sisältää kevään 2017 julkisen talouden suunnitelmassa sovitun 50 milj. euron lisäyksen turvallisuusympäristön muutoksen edellyttämään valmiuden parantamiseen.

Voimavaroja suunnataan Puolustusvoimien materiaalisen suorituskyvyn ylläpitoon ja kehittämiseen. Talousarvioesitys sisältää hallitusohjelmassa mainitun määrärahalisäyksen materiaalisten suorituskykypuutteiden korjaamiseen, joka kasvaa kuluvalle vuodelle myönnetystä 80 milj. eurosta 110 milj. euroon vuonna 2018. Hallitusohjelman ja julkisen talouden suunnitelman mukaan tämä lisäys tulee edelleen kasvamaan asteittain siten, että vuonna 2019 se on 130 milj. euroa ja vuonna 2020 150 milj. euroa lähtötilanteeseen nähden.

Puolustusvoimille esitetään kahta uutta tilausvaltuutta, joista aiheutuvat tulevien

vuosien menot sisältyvät aiemmin puolustusministeriön hallinnonalalle vahvistettuihin vuosien 2018—2021 menokehyksiin:

- Puolustusmateriaalihankintoihin ehdotetaan, enimmäismäärältään 1,6 miljardin euron suuruista Puolustusvoimien materiaalin kehittäminen 2018 -tilausvaltuutta, jonka menot ajoittuvat vuosille 2018—2027. Merivoimien strateginen suorituskykyhanke Laivue 2020 sisältyy pääosin tähän tilausvaltuuteen. Muita suurimpia alkavia hankkeita ovat mm. Merivoimien Laivue 2000 MLU, Pintatorjuntaohjusjärjestelmä 2020, Maapuolustuksen infrastruktuuri, Sotilastiedustelun maalittamistuki ja Ilmavoimien tukikohtien varustaminen.

- Puolustusvoimien toimintamenoihin ehdotetaan 166 milj. euron tilausvaltuutta vuosille 2018—2022, jolla tehdään Puolustusvoimien kehittämisohjelmiin sisältyviä hankintoja sekä hankitaan varaosia ja kunnossapitopalveluja.

Talousarvioesityksen mukaisista uusista ja aiemmin myönnetyistä puolustusvoimien tilausvaltuuksista aiheutuu menoja vuonna 2018 yhteensä 642,3 milj. euroa ja talousarviovuoden jälkeisinä vuosina yhteensä 2 388,0 milj. euroa.

4 Sotilaallinen kriisinhallinta

Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenoihin esitetään 57 milj. euroa, missä on lisäystä n. viisi milj. euroa vuoden 2017 varsinaiseen talousarvioon verrattuna. Lisäys aiheutuu pääosin Irakin koulutusoperaatiosta.

Käyttösuunnitelmakohta	**UM 24.10.20**	**PLM 27.30.20**	**Yhteensä**
Libanonin kriisinhallintaoperaation menot (UNIFIL)	21,8	17,2	39,0
Irakin koulutusoperaation menot	10,9	15,4	26,4
Resolute Support-operaatio, Afganistan	4,5	4,9	9,4
Muut kriisinhallintaoperaatiot yhteensä	7,1	5,0	12,2
Kriisinhallintaoperaatioiden yhteiset menot	8,2	5,5	13,8
Kriisinhallinnan joukkojen kehittämisohjelma	-	7,9	7,9
Varalla (PLM:llä vapaana 0,315 milj. euroa)	0	1,0	1,0
Yhteensä (milj. euroa)	**52,6**	**57,0**	**109,6**

Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot sisältyvät ulkoasiainministeriön pääluokkaan. Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen suunniteltu yhteisvahvuus eri operaatioissa, pääosin Libanonissa, Irakissa ja Afganistanissa, tulee olemaan tämänhetkisen arvion mukaan noin 520 henkilötyövuotta.

5 Maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukeminen

Maanpuolustusjärjestöjen tukemiseen esitetään vastaava euromäärää kuin eduskunnan hyväksymässä vuoden 2017 talousarviossa. Jo kevään 2017 julkisen talouden suunnitelmassa maanpuolustusjärjestöjen tukemiseen suunniteltu rahoitus nostettiin samalle tasolle kuin vuoden 2017 talousarvion määräraha (ml. eduskunnan lisäämä n. 0,4 milj. euroa).

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö
PL 31
FI-00131 Helsinki
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Eteläinen Makasiinikatu 8
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
Telephone
0295 16001
Internat. +358 295 16001

Faksi
Fax
Fax
(09) 160 88244
Internat. +358 9 160 88244

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet
kirjaamo@defmin.fi
www.defmin.fi